

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОМУНІКАТИВНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність А Дошкільна освіта

Галузь знань А ОСВІТА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «26» серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Комунікативна майстерність вихователя
Викладач	Мацук Людмила Олександрівна, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0986232405
E-mail викладача	liudmila.matsuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна / заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення курсу «Комунікативна майстерність вихователя» є теоретичні засади та практичні механізми педагогічної комунікації, закономірності формування комунікативної компетентності вихователя, вербальні й невербальні засоби професійного спілкування, стратегії та тактики ефективної взаємодії з дітьми дошкільного віку, батьками й колегами, а також умови розвитку педагогічної емпатії, рефлексії та комунікативної культури в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою курсу «Комунікативна майстерність вихователя» є формування у майбутніх вихователів професійної комунікативної компетентності, здатності до ефективної, етично виваженої та педагогічно доцільної взаємодії з дітьми дошкільного віку, їхніми батьками та колегами, розвитку умінь усвідомлено використовувати вербальні й невербальні засоби спілкування, управляти комунікативними ситуаціями, створювати психологічно комфортне освітнє середовище та забезпечувати позитивний педагогічний вплив.	
Мета реалізується через цілі:	
1. Сформувати у студентів цілісне уявлення про сутність, структуру та значення комунікативної майстерності в професійній діяльності вихователя. 2. Ознайомити з теоретичними засадами педагогічної комунікації, її функціями,	

видами та закономірностями.

3. Розвинути вміння ефективно використовувати вербальні й невербальні засоби спілкування у взаємодії з дітьми дошкільного віку.
4. Сформувати навички педагогічної взаємодії з батьками та колегами на засадах партнерства, поваги й професійної етики.
5. Розвинути здатність управляти комунікативними ситуаціями, запобігати та конструктивно розв'язувати конфлікти в освітньому середовищі.
6. Сприяти розвитку педагогічної емпатії, рефлексії та комунікативної культури як складників професійної компетентності вихователя.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

- ПР-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.
- ПР-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
- ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.
- ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12/4	
практичні		18/6	
самостійна робота		60/80	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	012 Дошкільна освіта	четвертий	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Предмет, завдання та зміст курсу	2/-	2/-	10/10
Тема 2. Культура мови і мовлення в аспекті лінгводидактики	2/-	2/2	10/10
Тема 3. Культура професійного мовлення педагога.	2/2	2/-	10/10
Тема 4. Комунікативні ознаки культури мовлення педагога	2/-	4/-	10/20
Тема 5. Складові елементи техніки мовлення педагога	2/2	4/2	10/20
Тема 6. Етика педагогічного спілкування.	2/-	4/-	10/10
ЗАГ:	12/4	18/6	60/80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання курсу	З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf. Вид контролю: залік Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях 90б., КСР – 10 б.) Разом – 100 б. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та ін. 02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf Якщо студент не набрав у сумі за всі види роботи з курсу мінімальну кількість балів (50 балів) він може бути рекомендований на повторний курс з вивчення даної дисципліни https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf
Вимоги до письмової роботи	Проводяться у тестовому режимі в системі дистанційного навчання університету. Оцінюються за 100-бальною шкалою https://d-learn.pnu.edu.ua/
Семінарські (практичні) заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських та практичних занять, виконання творчих завдань та завдань на самостійне опрацювання.
Підсумковий контроль	Залік у змішаній формі (оцінюється за 100б. шкалою).
7. Політика навчальної дисципліни	

Письмові роботи: виконуються у формі тестування в електронній дистанційній системі <https://dlearn.pnu.edu.ua>.

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09-1.pdf> – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти (ЗВО) інших видів політики, передбачених нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО.

Під час моделювання мовленнєвих форм роботи з дітьми раннього і дошкільного віку слід надавати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку порушення норм академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Відвідування занять. Обов'язкове. Лекційні заняття студентом не відпрацьовуються, однак лекційний матеріал студент засвоює в повному обсязі. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf), мають виконати практичні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем.

Неформальна освіта: згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf> Зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Наприклад, 2 години, які були отримані в результаті неформальної освіти зараховуються як одне практичне заняття з відповідної теми. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Заболотний О., Заболотний В. Правильне мовлення. Київ: Літера, 2020, 224 с.
2. Кравцова І. А. Основи культури і техніки мовлення: навчальний посібник . Кривий Ріг: КПІ ДВНЗ «КНУ, 2016. 294 с.
3. Левчук І. П., Матящук Л. А. Основи культури мовлення : особливості, поради, роздуми : [навч. довід.]. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 164 с.
4. Мельник Т., Струганець Л. Культура мови: від теорії до практики: навчальний посібник. Київ: Навчальна книга Богдан, 2017. 216 с.
5. Микитюк О. Культура мовлення: навч.посібн. Львів: Львівська політехніка, 2017. 236 с.
6. Пасинок В.Г. Основи культури мовлення: навч.посібн. Київ: Центр учбової літ., 2019. 243 с.

Додаткова література:

7. Андерсон Кріс. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. 2-е вид. Київ, 2017. 256 с.
8. Джеймс Борг Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ Н. Лазаревич. Харків: Вид-во «Ранок»: Фабула, 2020. 304с.
9. Межов О. Г. Українська мова. Практикум із правопису та граматики: [навч. посіб.]. Луцьк : Вежа-Друк, 2020. 116 с.
- 10.Микитюк О. Р. Культура мовлення: особливості, завдання, цікавинки. навчальний посібник. друге видання, зі змінами та доповненнями. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 236 с.
- 11.Піз А., Піз Б. Мова рухів тіла. Розширене видання/ Пер. з англ. К: ТОВ «Компанія ОСМА», 2015. 416с.

Викладач _____ Людмила МАЦУК (завідувач, професор кафедри ТМДСО)